

ВАРИ ХЪУГЪРУДАРИЗ ПЕТРИН КЪЮБПИ КАГЪАЗ

Къюбпи кагъазра Гирами Рюгъну Петриинди БицИи Азияийъ Исайихъ хъугърудариз дибикИнайиб ву. Душваъ кучИлин вакилар ачмиши духънайи, ва дурарин фурслу улхбар-рахбари хъугърудар гъаму дюнъийин тямъгъарихъна зигурайи, дурар буш апИурайи. Дурари Исайихъ хъугърудариз тувнайи азадвал чпин чИуру ниятариз ишлетмиши апИурайи. Дурари гъаци Исайин ччвур биябур апИурайи ва Аллагъдикан кучИлях ктаурайи. Чахъ хъугърудар Чахъди гъахуз Иса къюбпи ражарира гъиди кИури, Аллагъди тувнайи гаф дурари ибак апИурадайи. Гирами Рюгъназ БицИи Азияийъ Аллагъдихъ хъугърайидар кучИлин вакиларихъан уърхюз ва дурарин каламариз аьхир дивуз ккунди айи. Дугъу хъугърудариз шаклу дархъуз дих апИура, гъаз гъапши кИвахънивалари хъугъвал ебиИуз гъитру. Гъамусдихъантина, Аллагъдиз ккуни уьмур хъапИри, дурари чпин умуд Месигъдик кади гъибтри.

Аллагъди ухъуз лазим вуйиб вари тувна

1 ¹ЛукИвал апИурайи Иса Месигъдин вакил Петрихъан — Аллагъди гъякъ апИбиинди ва Уърхрурин — Иса Месигъдин къюмекниинди ухъуз гъабхъибсиб багъа хъугъувал гъабхъидариз — саламар.

²Учвуз Аллагъ ва ихъ Агъа Иса аьгъю апИувалилантина гизаф ужувлар ва мясляьтар ишричвуз!

³ Исайин Аллагъвалин къуватну ихъ уъмриз гъарсаб лазим вуйиб ва лап кІваантІан Аллагъдин гъюрмат убхрувал тувнахъуз. Му Чан хусуси адниинди ва Чав ужувлан ляхнар апІбиинди Учвухъуз аьгъю хъувалилантина гъурубкъунхъуз. ⁴ Гъаму Касдиланмина ухъуз, гаф тувнайиси, варитІан багъа ва варитІан зурба ужувлар дурукънахъуз. Дурар ухъуз, гъаму дюн'яйин тямгъяриланмина гъюру аьжалнахъан гъадрарин кюемкниинди учву ярхла духъну, Аллагъдин хасиятнак ктикъбан бадали, багъиш дапІнайидар вухъуз.

⁵⁻⁷ Гъаму себеб вуди, ичв хъугъувал – ужудар ляхнариинди, ужудар ляхнар – аьгъювалариинди, аьгъювалар – аьгъ апІбиинди, аьгъ апІуб – ижмишниинди, ижмишин – ужуб гъюрматниинди, ужуб гъюрмат – чзевалин дуствалиинди, дуствал – масанвалиинди мюгъкам апІбан бадали, ичв вари къувват жалб апІнай. ⁸ Эгер учвуъ гъамцдар хасиятар аш ва учву дурар зарб апІуруш, ихъ Агъа Иса Месигъдикан вуйи ичв аьгъювалар дурари мянфяаьтсузди ва бегъерсузди гъитдар. ⁹ Хъа гъацдар хасиятар кадрур улихъишв дярябкърайир ва кур ву, чан мугагъназ кайи гунгъарихъан марщц духънайивал кІваълан гъапІнайир ву. ¹⁰ Магъа гъамдиз, гъардшар, хъана ахю къувватниинди учвуз дих дапІнайивал ва учву кадагънайивал тасдикъ апІнай. Гъамци апІури гъашиш, гъич саркъан алдакидарчва! ¹¹ Гъадмуган учвуз ихъ Агъа ва Уърхрур Иса Месигъдин гъаммишандиз вуйи Паччагълугъдиъ учІвуз ихтияр жумартлуди багъиш дапІну хъибди, аьхир. ¹² Магъа гъаддиз йиз ният вуйиз учвуз гъамдикан гъаммишан кІваин алапІуз, гъеле учвуз гъаму варибдикан аьгъяшра ва учвуз дурубкънайи гъаму гъакъвалиин учву мюгъкам духънашра.

Месигъдин аднан шагъидар

¹³ Сабан узу йиз гъаму бедендин халиъ яшамиш шули имбукъан гагъди, ичв фагъмиз мидкан кІваин алапІури, думу гъарган уягъ апІуз узу йиз буржи вуди гъисаб апІураза. ¹⁴ Узуз аьгъязуз, аьхир, гъаму йиз хал узхъан хътибтру вахт багахъ шула – му узуз ихъ Агъа Иса Месигъди ачмиш гъапІунуз. ¹⁵ Узу гъушхъантинара ккуни вахтна учвхъан, гъамдикан кІваин алапІуз шлуганси, узу йиз хил'ан удубкъруб вари апІидиза.

¹⁶Учу учвуз, ихъ Агъа Иса Месигъ къудрат хъади къяляхъ гъиди, гъапиган, учу шлин-вуш аьмалдар махъвар текрар гъапундайча. Ваъ, Дугъан зурбавал учуз ич улариинди гъябкъюнчуз! ¹⁷Дугъахъна «Му Йиз масан Бай вуйиз, Гъадгъаъ Йиз шадвал айиз» кІуру зурбавалин Аднан дих гъабхъиган, Дугъу Аллагъ Адаш-дихъан гъюрмат ва ад къабул гъапІну. ¹⁸Ва гъаму дих завариан гъафнийи – учуз, Дугъахъди гирами дагъдиин алиган, ич ибаринди гъеобхъунчуз. ¹⁹Миди ухъуз пайгъамбри гъапи гафар дюз вуйивал хъана артухъди улупура. Учву дурарин гафарихъна, Йигъ аку дубхъну ичв юкІвариъ гъачІиндин Хяд гъудудубчІвкъан гагъди мучІушнакк убгурайи чирагъдихънаси янашмиш шулаш, ужуб апІурачва. ²⁰Хъа сифтена-сифте кІваин гъибтну ккундуки, Гирами бикІбарин гъич сабкъан гъюз имбубдиган гаф адмийи ачмиш апІуз хъюгъну ккундар, ²¹фицики адмийин ниятнинди гъич саб вахтнара пайгъамбарихъан вуйи гъюз имбубдиган гафар гъахъидар дар. Ваъ, адмийири Аллагъдихъан гъюруб кІуйи ва дурар гъаддихъна Гирами Рюгъну хуйи.

КучІлин мялимар

2 ¹Мидлан савайи, халкъдин арайиъ кучІлин пайгъамбарар ачмиш гъахъиганси, ичв арайиъра кучІлин мялимар ачмиш хъидивучв. Дурарихъан аьжалихъна гъахру чпин кучІлин каламар арайиз адагъуз хъиди. Дурари чпи азадвал бадали кадагънайи Гъюкумдар (Агъа) тина апІиди. Дурар, Агъа къабул дарапІбинди, багарихъди чпи тІанкъ апІувалихъна гъиди. ²Гизафдари дурари апІрусдар ягъсуз ва намуссуз тІулар апІуз дубгъиди ва гъадариинди гъякъ рякъ биябур апІуз йишв тувди. ³Дурар ацІру касар дар. Дурар чпин иблис ва аьмалдар каламариинди учвлантина гизаф девлетлу хъиди. Аммаки, дурариз ухдитІан жаза гъадабтІну гъазурди а, диди къан апІидар, ва дурарин аьжал даабхнадар!

⁴Аллагъди гъеле малайикаркъан гъяйиф гъапІундар; дурари гунагъ гъапІиган, жегъеннемдиъ дурар уржнийи ва гъаммишандин мучІушнан зунжрарихъди суддин Йигъ гъяйиз дитІнийи. ⁵Дугъу лап кюгъне дюн'яра гъяйиф гъапІундар; гъякъ'валикан хабар дебккри гъахъи Нюгъдилан ва дугъахъди хъайи ургур касдилад гъайри, гъюрмат адрударин дюн'я штухъди ккапІнийи. ⁶Содом

ва Гомора шагърарра, гъюз ккимбу гъюрматсузариз мисал вуди, ккидирчну, рюкъдиз илтІикІну. ⁷Хъа Дугъу дугъривалиинди яшамиш шулайи, ягъсуз уьмур хъапІрайи законсузариккан аьсси духънайи Лут, гъюрхну. ⁸Гъаму гъялал касдиз, гъамгъан дугър-ри гъяназ гъадрари апІурайи тІулар ерхъуб ва рьякъюб гъар йи-гъан чакан кчІикъурайи зивзиварси гъугъужвуйи. ⁹Намус ва гъир'ят айи касар Агъайиз читинвалариккан уърхюз аьгъя, хъа гъякъсузар – суд апІру Йигъаз жаза адабтІуз уърхюз аьгъя. ¹⁰Ду-рарикан гизафна-гизафси, Агъайин гъюкум гъясбикк ккадарди, чпин жанариз ккунибси апІру чиркин тямгъарихъди гъягърудар-рин язухъ ву!

Гъясбикк ккадру тІулар апІрудар ва эдеб адрудар, чпи аьр-шарин къудратар биябур апІурайивалихъан гукІнидикъан адар. ¹¹Агъайин улихъ тахсарар кирчри, дурарилан улхурайи малайика-рикъана, гъеле дурар адмийиртІан фукъан гизаф къувватлудар ва удукърудар вушра, дурар биябур апІурадар. ¹²Дурар сабдизтІан хай дару – дисуз ва йихуз пну бабкан шлу, чпин нефстІан аьгъд-ру фагъумсуз гъяйванатарсарду ву. Дурари варибдиз чпин фагъ-михъан аннамиш апІуз даршлу агърар апІуру. Гъадму гъяйвана-тарси дурарра йихиди. ¹³Дурарин чпи гъапІу чІурувалариз – чІу-рувал'инди тувди. Дурариз йигъандин аквнахъди кефер хъауз меэлди ву. Дурар чпи ву кфирвал ва ужувал. Дурари, учвуз кучІин чулар ургъбиинди учвухъди саб суфраийихъ деъну, къу-къар апІура. ¹⁴Дишагъли гъяркъюбси, дурарин улар къяппавали ацІра, ва гъациб гунагънахъан гъудучІвуз ккундар. Дурари, чпин дисру рукъариъ итуз, зяиф гъян айидар хъчІюхюри шулу. Дура-рин юкІвар иблисвалихъди дидиржна. Дурарин къисмат – пуч хъувал ву. ¹⁵Дурар диш рьякълан улдучІвну ва ургну. Дурар гу-нагъкар ляхнар апІузди тувру пешкешнаъ ул абхъну гъушу Бо-росдин бай Валаамдин рьякъюъди гъушну. ¹⁶Думу Валаам, писва-лар апІурайиган, чІал аьгъдру дажди, инсандин чІалназ дуфну, гъидиснийи, ва гъадму пайгъамбрин фагъумсузвал дебккнийи.

¹⁷Дурар дерццнайи булагъар ву. Дурар, гужал микІари гъирч-найи кІару къюкъ-дифар ву! Дурариз гъаммишандин жегъен-немдин мучІушин ккилибгура. ¹⁸Дурари чпин къил ктру гафарин-инди, ичІи улхбаринди, гъуркІну удудукъру жандиз ккуни тя-мягъарин кюмекниинди, кучІлариъди яшамиш шулайидарихъан

ярхла хьуз хьюгънайидар, чпихъна хъчЮюхюру ва чпин бацаригъ чЮюркьюру. ¹⁹Дурари, чпи пуч шулайи лукІ'валиъ ахънайидари, дурариз азадвал тувуз гаф туври шулу. Фуж фтиз мютЮюгъ шулаш, думу гьадин лукІ шула. ²⁰Эгер ихъ Агъа ва Уърхрур – Иса Месигъ аьгъю хьувалиинди гьаму дюн'яйин чиркинваларихъан гьудучІвнайидар хъана гьадму чиркинваларигъ ахъиш, дурар хъана гьадрарин лукІ'валиъ ахъра. Сифте чпин чиркинваларигъ айибтІан, гьамус хъадахъну ахъуб – хъа яман ляхин ву. ²¹Дурариз, гьякъ Рякъкан аьгъю дубхъну, чпин хилиъ ивнайи гирами табшургуьарихъан гьудучІвайиз, дидкан зат аьгъю гьабхъундайиш ужу хьибдийи! ²²Дурарихъди гьабхъибди гьаму мисалнаъ дупнайиб дюз вуйиб улупура:

«Ху хъана чан ибичубдихъна хътабкуру»

ва

«Сил жибкІ – думу хъана батІриан идибгъиди».

Иса къяляхъ гъиди

З¹Йиз ккунидар, узу бикІурайи кагъаз къюбпиб вуйиз. Гьадму кагъзаригъ узуз учву марщи фикрарихъна хуз ккунди азуз. ²Гъаци гьабхъиган, саб фила-вуш гирами пайгъамбарари гъапи гафар ва ичв вакилари учвухъна дурубкънайи Агъайин ва Уърхрурин табшуругъ кІваинди уърхидичва.

³Сифтена-сифте учвуз аьгъю дубхъну ккундуки, аьхиримжи йигъари чпин хусуси тямгъарихъди гьягъру рихшанд апІувалар арайиз гъиди. ⁴Дурари, къяхъри, пиди: «Набши Дугъан, гаф тувнайиси, гъюрайивал? Магъа ич абйирра кивну архаин гъахъну, хъа вариб дюн'я халкъ гъапІхъанмина чан гъаци ими». ⁵Дурариз саб фила-вуш Аллагъдин Гафниинди жилар ва аьршар штукан ва штуинди халкъ гъапІубдикан кІваълан гъархна. ⁶Гьадму шта-риинди ккапІну дюн'я терг гъапІнийи. ⁷Хъа гьамусдин аьршарна жилар, Аллагъдин гьадму Гафниинди цІа йивну ккидирчуз ва Месигъдихъ хътругъдар йихуз, суддин Йигъ хъайиз уърхюра.

⁸Йиз ккунидар, магъа фу учву кІваълан гъархну ккундарш: Агъайиз сад йигъ – агъзур йисси ву ва агъзур йис – сад йигъси. ⁹Агъайи Чав гъапиб тамам апІуз, гъеле сакъюдари къан апІура кІурашра, къан апІидар. Гъатци, Думу ухъуз гъилигиган гизаф сабур айир ву, Дугъаз ухъкан фужкІа дукІну ккундар, хъа вари, чпи

гъапибдиин ва гъапубдиин швумал духъну, Чахъна илтИкІну ккунду. ¹⁰Хъа Агъайин Йигъ, тІафалси, хабарсузди гъибди. Гъадму йигъан аършар-завар рахру гъугърумарин дихарихъди дургди; заварин табиаътар даргъиди ва ургиди; дюн'яра, чан ляхнар улихъ гъаъну, тахсирназ хибди. ¹¹Ва эгер вари гъамци ккадахъруш, хъа учву фицдар духъну ккунду, фициб гирамиб ва Аллагъдиз бахш дапІнайиб вуди ккунду ичв уьмур?! ¹²ЦІа алабхънайи аършар ккадахъруган ва завариъ айи ригъар-хядар цІиъ ерцІруган, аьгъ дарапІди ва тямгъниинди Аллагъ гъюру Йигъаз, учву, гъацдар, фици ккилигуз ккачва?! ¹³Ухъу, Дугъу гаф тувиганси, дугъривалтІан адру цІйи аършариз ва цІйи дюн'яйиз ккилигураха.

¹⁴Магъа гъаддиз, йиз ккунидар, учву Аллагъдихъди мясляаътнаъ хъпан бадали, гъамци шлувализ ккилигбиинди марццидар ва гаф ктрудар хъуз чара зигай. ¹⁵Хъанара, Аллагъдин гъадмукъан зурба сабур — учву уърхюз мумкинвал туврайивал — ичв хайирназ вуди гъисаб апІнай. Мидкан Аллагъди чаз тувнайи фагъумлувалиинди вари чан кагъзариъ ихъ масан гъардаш Павелира гъапнийи. ¹⁶Дугъу мидкан чан вари кагъзариъ гъибикІнийи. Дурариъ гъавриъ ахъуз читин шей'арра а. Дицдар йишвар аькьюлсуз ва мягъкам дару адмийири, Гирами бикІбарин имбуну йишварси, чпин аьжалназ, айтІлан апІуру. ¹⁷Хъа, йиз ккунидар, учвуз мидкан мугагъназра хабар айиган, намус адру адмиийирин кучІлари учву чпихъинди хъчІючІюхюз ва ичв ижми бин ккидидипуз, ихтиятди гъузай. ¹⁸АйибтІан артухъ ихъ Агъа, Уърхур — Иса Месигъ, ва Дугъан уж'вал аьгъю апІури, гъаддиъ аьхю йихъай. Дугъан ад ибшири гъамусси, гъаммишандин Йигъ гъафиганра. Амин!